

Aalto-yliopiston varainhankintaohje

Aalto-korkeakoulusäätiön hallituksen hyväksymispäivä: 3.4.2025

Ohjeen voimaantulopäivä: 3.4.2025

Edeltävä dokumentti: Aalto-yliopiston varainhankintaohje 20.10.2021

Julkinen

Sisällysluettelo

1. Ohjeen tarkoitus ja soveltamisalue	3
2. Eettiset periaatteet	3
3. Roolit ja vastuut	3
4. Tavoitteiden asettaminen ja suunnittelu	4
5. Lahjoittajien ja lahjoitusten segmentointi	5
6. Lahjoitusvaihtoehdot	6
7. Lahjoitusrahastojen avaaminen ja lahjoitusten vastaanottaminen	6
8. Aalto-yliopiston rahastojen hallinnointi	7
9. Vaikuttavuus ja tilinpäätösraportointi	8
Liite 1: Aalto-yliopiston lahjoitusrahastojen rakenne	9

1. Ohjeen tarkoitus ja soveltamisalue

Tämän ohjeen tarkoituksena on ohjata Aalto-korkeakoulusäätiön¹ (jäljempänä yliopisto) säännöissä määriteltäviä lahjoitusten keräämistä ja lahjoitusvarojen hoitoa yliopiston keskeisten linjausten, kuten Aalto-yliopiston konsernin taloussäännön, eettisten periaatteiden ja yliopiston hallituksen hyväksymän lahjoitusvarojen käyttöpolitiikan mukaisesti.

Yliopiston varainhankinnan yleiset tavoitteet, eettiset periaatteet ja perusprosessit on kuvattu julkisissa varainhankinnan periaatteissa, jotka Aalto-yliopiston hallitus on hyväksynyt.

Varainhankinnalla tarkoitetaan lahjoitusten keräämistä yliopistolle. *Lahjoitus* määritellään vapaaehtoiseksi, vastikkeettomaksi ja peruuttamattomaksi rahan, palvelujen tai omaisuuden siirroksi lahjoittajalta yliopistolle. Lahjoittaja ei voi asettaa lahjoitukselle muita sopimusehtoja kuin lahjoituksen kohdennuksen.

Aalto-yliopiston rahastoilla viitataan yliopistolle lahjoitettuun varallisuuteen, jonka tuottoa ja pääomaa käytetään yliopiston tarkoituksen edistämiseen. *Sijoitussalkulla* tarkoitetaan rahoitusmarkkinoille sijoitettua pitkäaikaisten rahastojen pääomaa. Sijoittamalla haetaan pääomalle tuottoa ja pyritään säilyttämään rahastojen arvo pitkällä aikavälillä.

Jotta yliopisto voi toteuttaa julkisia (laajaan yleisöön vetoavia) varainhankintakampanjoita lahjoitusten saamiseksi, sillä on oltava Poliisihallituksen myöntämä, voimassa oleva rahankeräyslupa, jota yliopiston on noudatettava kaikessa varainhankinnassa.

2. Eettiset periaatteet

Yliopiston varainhankinnan eettiset perusteet on määriteltä yliopiston eettisissä periaatteissa sekä yliopiston varainhankinnan periaatteissa. Yliopisto on CASEn (Council for Advancement and Support of Education) jäsen ja noudattaa sen eettisiä periaatteita. CASE on maailmanlaajuinen voittoa tavoittelematon yhdistys, joka on sitoutunut koulutuksen edistämiseen, mukaan lukien alumnisuhteisiin, viestintään, kehitykseen ja markkinointiin liittyviin palveluihin.

3. Roolit ja vastuut

Yliopiston hallitus:

- valvoo yliopiston varainhankintaa ja rahastojen hallinnointia,
- hyväksyy varainhankintaohjeen sekä Aalto-yliopiston rahastojen rakenteen, käyttöpolitiikan ja sijoitusstrategian,
- nimittää varainhankinnan tukiryhmän ja sijoituskomitean sekä niiden jäsenet.

Varainhankinnan tukiryhmä:

- Auttaa yliopistoa löytämään ja kontaktoimaan uusia, potentiaalisia lahjoittajia sekä neuvoo yliopiston hallitusta ja johtoa varainhankintaan ja lahjoittajasuhteisiin liittyvissä asioissa.

¹ 4 §:n 2. ja 3. kohta: "Säätiöllä on oikeus ottaa vastaan testamentteja ja muita lahjoituksia. Testamenttina ja lahjoituksina saatuja varoja on hoidettava ja käytettävä lahjoittajien antamien määräysten mukaan. Tarkempien määräysten puuttuessa säätiön hallitus päättää saatujen varojen käytöstä."

"Säätiöllä on sekä yhteisiä että ala- ja korkeakoulukohtaisia rahastoja, joiden käyttöä hallinnoidaan sen mukaan, mitä säätiön hallitus näiden sääntöjen rajoissa erikseen määrää."

Sijoituskomitea:

- Neuvoa yliopiston hallitusta ja johtoa yliopiston sijoitusvarallisuuden hoitoon liittyvissä asioissa, erityisesti sijoitusstrategian ja siihen liittyvän riskienhallinnan osalta.

Rehtori:

- johtaa ja hallinnoi yliopiston varainhankintaa ja lahjoittajasuhteita,
- varmistaa, että yliopistoyhteisöllä on edellytykset ja kannustimet osallistua varainhankintaan,
- hyväksyy uudet varainhankintakohteet sekä lahjoitusrahastojen avaamisen ja sulkemisen yhdessä talousjohtajan kanssa.

Lahjoittajasuhteiden päällikkö:

- tukee varainhankinnan tukiryhmää, rehtoria ja dekaaneja varainhankinnassa,
- koordinoi varainhankintaa varmistaen, ettei yliopiston nimissä tehdä päällekkäisiä tai liian monia lahjoituspyyntöjä samanaikaisesti,
- varmistaa tarvittavat välineet, yhteydet ja materiaalit menestyksekkääseen varainhankintaan.

Dekaanit:

- Johtavat lahjoittajasuhteita ja varainhankintaa kouluissaan.

Talousjohtaja:

- vastaa Aalto-yliopiston rahastojen ja sijoitussalkun hallinnoinnista sekä rahastojen käytöstä,
- vastaa lahjoitusvaihtoehtojen hinnoittelusta (esim. lahjoituksiin perustuvien professuurien vähimmäislahjoitussummat ja vastaavat vakimuotoiset lahjoitusvaihtoehdot),
- hyväksyy yhdessä rehtorin kanssa uudet lahjoitusvaihtoehdot sekä lahjoitusrahastojen avaamisen ja sulkemisen.

Head of Treasury:

- Tukee rehtoria ja talousjohtajaa varainhankinnassa sekä lahjoitusrahastojen hallinnoinnissa ja vaatimustenmukaisuudessa.

Varainhankintaan ja lahjoitusrahastojen hallinnointiin liittyvät valtuudet on määritelty Aalto-yliopistokonsernin hyväksymisvaltuuksissa (Limits of Approval Policy).

4. Tavoitteiden asettaminen ja suunnittelu

Varainhankinnan tavoitteet asetetaan ja varainhankinnan onnistumista mitataan seuraavin kriteerein:

- vuosittain saadut lahjoitukset (EUR),
- vuosittain saadut lahjoitussitoumukset (EUR),
- lahjoittajien määrä ja lahjoittavien alumnien prosentuaalinen osuus,
- lahjoittajatytyväisyys, jota mitataan säännöllisillä lahjoittajakyselyillä,
- kerättyjen eurojen kustannukset (varainhankinnan kustannukset suhteessa sitoumuksiin kolmen vuoden liukuvalla ajanjaksolla).

Varainhankinnan apurahat (Fundraising Grants) voidaan sisällyttää keskeisten indikaattoreiden (KPI) sisäiseen seurantaan, silloin kun ne saadaan varainhankinnan kautta.

Varainhankinnan apuraha on sopimus, jolla virallistetaan rahan siirto rahoittajalta tiettyjä suoritteita ja ehtoja vastaan, joten se ei täytä lahjoituksen kriteerejä eikä sitä hallinnoida osana lahjoitusrahastoja.

Näiden keskeisten indikaattoreiden lisäksi varainhankinnan onnistumista arvioidaan vertaamalla sitä järjestelmällisesti ja säännöllisesti muihin vastaaviin varainhankintaorganisaatioihin.

Varainhankinnan toiminnan suunnittelu ja priorisointi on osa yliopiston kokonaistrategiaa ja vuosisuunnittelua. Varainhankintakohteet, mukaan lukien uudet vaihtoehdot, ehdotetaan ja asetetaan osana vuotuisia yliopistodialogeja (University Dialogues) keväällä seuraavaa nelivuotiskautta varten.

Uusien varainhankintavaihtoehtojen priorisointikriteereihin kuuluvat strateginen ja akateeminen merkitys, varainhankinnan onnistumisen todennäköisyys ja laajan lahjoitustarjonnan varmistaminen. Varainhankinta resursoidaan priorisoinnin mukaisesti.

Lahjoitusvarojen käyttö yliopiston toimintaan suunnitellaan niin ikään osana vuosisuunnittelua. Lahjoitusvarojen järjestelmällinen ja vaikuttava käyttö on ratkaisevan tärkeää, sillä positiivisista vaikutuksista raportointi on erinomainen tapa houkutella uusia lahjoituksia.

5. Lahjoittajien ja lahjoitusten segmentointi

Yliopiston lahjoittajiin kuuluu sekä kotimaisia että kansainvälisiä alumneja ja muita yksityishenkilöitä, säätiöitä, yrityksiä, julkisyhteisöjä ja yhdistyksiä.

Alumnit ja muut yksityishenkilöt ovat avainasemassa lahjoittajina, koska he lahjoittavat usein säännöllisesti tai tekevät ajoittain suurempia lahjoituksia. Heillä on usein tapana lahjoittaa samaan kohteeseen useita kertoja, mikä tarkoittaa, että heidän taloudellinen merkityksensä kasvaa ajan myötä. Jokaisesta uudesta lahjoittajasta voi tulla yliopiston elinikäinen tukija. Yliopisto kasvattaa yksityislahjoittajien määrää digitaalisella varainhankinnalla.

Säätiöt ovat lahjoitusten kokonaisarvolla mitattuna yliopiston merkittävin yksittäinen lahjoittajaryhmä. Säätiöt tekevät lahjoituksia säätiön peruskirjaan kirjattuihin tarkoituksiin. Säätiöillä on perinteisesti apurahojen hakukierrokset, mutta merkittävistä lahjoituksista keskustellaan yhä useammin suoraan yliopiston kanssa varsinaisten hakukierrosten ulkopuolella.

Yritykset ovat pohjoismaisessa kontekstissa suuri lahjoittajaryhmä, ja osa yliopiston merkittävimmistä lahjoittajista on yrityksiä. Suomessa yritykset ovat olleet aktiivisia lahjoittajia erityisesti valtion vastinrahoituskampanjoissa.

Yliopiston lahjoittajiin kuuluvat myös kunnat, ammattiliitot, työnantajajärjestöt ja erilaiset yhdistykset. Näihin ryhmiin kuuluvat lahjoittajat ovat usein erittäin sitoutuneita pitkäaikaiseen yhteistyöhön yliopiston kanssa.

Kaikissa lahjoittajasegmenteissä yliopisto erottaa toisistaan lahjoittajakohtaisella varainhankinnalla saadut lahjoitukset (pääsääntöisesti 10 000 € tai enemmän), ja laajojen potentiaalisten lahjoittajajoukkojen tavoittelulla saadut lahjoitukset (lahjoituksen koko alle 10 000 €). Sekä lahjoitus- että lahjoittajasegmentit määritellään kampanjoiden sisäistä suunnittelua, lahjoittajakohtaista varainhankintaa ja lahjoittajien huomioimista varten.

6. Lahjoitusvaihtoehdot

Yliopisto tarjoaa lahjoittajille erilaisia lahjoitusvaihtoehtoja strategiansa tukemiseksi seuraavien teemojen alla:

1. Pitkäjänteinen tuki
 - lahjoitukset yliopiston ja sen koulujen pitkäaikaiseen kehittämiseen sekä yliopiston suurempaan taloudelliseen riippumattomuuteen,
 - pääomittavat rahastot (ks. lisätietoja kohdasta 8).
2. Tutkimuksen ja taiteen kärkihankkeet
 - lahjoitukset yliopiston tutkimuksen ja taiteen kärkihankkeisiin,
 - professuurit (20 vuotta), työelämäprofessuurit (5 vuotta), tohtorikoulut (5 vuotta), uudet nopeasti etenevät tutkimusalat, kuten tekoäly, kvantti, satelliitit jne.,
 - tulouttavat ja hybridirahastot (ks. lisätietoja kohdasta 8).
3. Tulevaisuuden osaajat
 - lahjoitukset tulevaisuuden osaajien kouluttamiseen: opiskelijoiden tuki ja koulutusohjelmat,
 - stipendit kandidaatti-, maisteri- ja tohtoriopiskelijoille, tuki kandidaatti- ja maisteriohjelmille, Aalto-yliopiston Junior jne.,
 - pääomittavat, tulouttavat ja hybridirahastot (ks. lisätietoja kohdasta 8).
4. Yrittäjyys ja innovaatiot
 - lahjoitukset yliopiston yrittäjyys- ja innovaatiotoiminnan tukemiseen,
 - pääomittavat ja tulouttavat rahastot (ks. lisätietoja kohdasta 8).

Pääsääntöisesti yliopisto priorisoi pääomittavia lahjoituksia tulouttavien sijaan, koska pääomittavat lahjoitukset vahvistavat yliopiston pitkän aikavälin riskinsietokykyä. Mikäli mahdollista, 10 prosenttia kaikista tulouttavista lahjoituksista kohdennetaan yliopiston yleiseen lahjoitusrahastoon.

Lisäksi yliopisto soveltaa mahdollisuuksien mukaan aikarajoja (esim. 20 vuotta) pääomittavien lahjoitusten kohdentamisessa siten, että rahaston pääoma voidaan siirtää yleisempään koulun tai yliopiston rahastoon sovitun ajanjakson jälkeen.

Yliopisto ottaa vastaan verkkolahjoituksia, kun lahjoituksen koko on alle 10 000 euroa. Verkkosivustolla tarjotaan laaja, tasapainoinen valikoima lahjoitusmahdollisuuksia, ja samalla varmistetaan kohdennettu markkinointi ja viestintä.

7. Lahjoitusrahastojen avaaminen ja lahjoitusten vastaanottaminen

Kun uusi varainhankintavaihtoehto perustetaan tai otetaan vastaan suurempi lahjoitus, jolle on asetettu erityisehtoja, avataan uusi lahjoitusrahasto. Ennen uuden lahjoitusrahaston avaamista sovitaan ja dokumentoidaan rahaston hallinnointia ohjaavat erityissäännökset sekä lahjakirjan vakioehdot.

Yliopisto voi ottaa vastaan sekä rahallisia että ei-rahallisia lahjoituksia. Kaikissa 10 000 € tai sitä suuremmissa lahjoituksissa on hankittava riittävät tiedot lahjoittajan taustasta ja lahjoituksen alkuperästä ennen lahjoituksen vastaanottamista yliopistokonsernin

hyväksymisvaltuuksissa (Limits of Approval Policy) kuvatus due diligence -prosessin mukaisesti.

Yliopisto voi ottaa vastaan muussa kuin rahallisessa muodossa olevia lahjoituksia sekä testamenttilahjoituksia rehtorin ja talousjohtajan suostumuksella. Tällaisia lahjoituksia (laitteet, osakkeet, taide, kiinteistöt jne.) tulee kuitenkin tarkastella erityisen huolellisesti sen varmistamiseksi, ettei vastaanottamiseen liity ei-toivottuja taloudellisia sitoumuksia tai muita velvoitteita, jotka eivät ole oikeassa suhteessa lahjoituksen hyötyyn nähden. Ylläpitokustannukset, tilatarpeet, vakuutukset jne. tulee ottaa huomioon etukäteen.

Lahjoituksia, jotka vaarantavat yliopiston akateemisen vapauden tai yliopiston rekrytoinnin itsenäisyyden, ei voida ottaa vastaan.

Kun lahjoitus tehdään lahjoitusrahastoon, lahjoittaja allekirjoittaa vakimuotoisen lahjakirjan, jossa määritellään lahjoituksen tarkoitus, ehdot, määrä ja mahdollinen maksuaikataulu.

Alle 10 000 euron lahjoitukset hyväksytään verkossa ilman lahjakirjaa.

8. Aalto-yliopiston rahastojen hallinnointi

Yliopisto hallinnoi lahjoituksia oman pääoman sisällä olevien lahjoitusrahastojen kautta, mikä tarjoaa lisärahoituslähteen ja laajentaa yliopiston rahoituspohjaa. Lahjoitusrahastot luokitellaan vapaisiin ja sidottuihin rahastoihin.

Vapaat rahastot on tarkoitettu yliopiston pitkän aikavälin kehityksen tukemiseen ilman rajoituksia. Niihin sisältyvät myös valtion vastinrahaosuudet.

Sidotut rahastot koostuvat lahjoituksista, jotka on tarkoitettu korvamerkittyihin kohteisiin, tai joiden käyttöön liittyy rajoituksia.

Lisäksi rahastot luokitellaan *pääomittaviin*, *tulouttavaihin* ja *hybridirahastoihin*.

Pääomittavat rahastot (pysyvä)

- varoja kerätään yliopiston ja sen koulujen pitkän aikavälin kehitystä sekä taloudellista kestävyyttä ja riskinsietokykyä varten,
- pääoman tuotto käytetään toimintojen tukemiseen, pääoman arvo säilytetään yli ajan,
- pääoma sijoitetaan pääomamarkkinoille osana yliopiston sijoitussalkkua,
- kiinteä 5 %:n vuotuinen nominaalituotto, josta 2,5 % varataan inflaatiolta suojautumiseen ja 2,5 % yliopiston toimintojen rahoittamiseen.

Tulouttavat rahastot (1–4 vuotta)

- varoja kerätään yliopiston eri toimintojen lyhyen aikavälin tarpeisiin,
- ei sijoiteta rahoitusmarkkinoille,
- varat käytetään kokonaisuudessaan tietyn ajan kuluessa.

Hybridirahastot (5–20 vuotta)

- varoja kerätään yliopiston keskipitkän ja pitkän aikavälin tarpeisiin,
- sijoitetaan rahoitusmarkkinoille osana sijoitussalkkua,
- sekä pääoma että tuotto käytetään ennalta määrätyn ajanjakson aikana,
- kiinteä 5 %:n vuotuinen nominaalituotto, joka käytetään yliopiston toiminnan rahoittamiseen.

- Esimerkkejä: 20-vuotisen professuurin rahasto, josta rahoitetaan uutta vakituista professorin virkaa; 5-vuotisen työelämäprofessuurin rahasto, josta rahoitetaan uutta työelämäprofessuuria.

Lahjoitusrahasto suljetaan, kun pääoma on käytetty loppuun. Pääsääntöisesti tulouttavat ja hybridirahastot suljetaan niiden käytön päättyessä.

Pääomittavia rahastoja ei voi sulkea, mutta jos niiden käyttöön liittyvät rajoitukset vanhentuvat, rahaston sääntöjä voidaan muuttaa tai rahasto voidaan yhdistää toiseen rahastoon, jonka käyttötarkoitus on lähellä pääomittavan rahaston alkuperäistä tarkoitusta.

9. Vaikuttavuus ja tilinpäätösraportointi

Yliopisto antaa ajantasaista ja läpinäkyvää tietoa lahjoittajien ja lahjoitusten vaikutuksesta yliopiston menestykseen sekä lahjoitusrahastojen taloudellisesta tilanteesta. Lahjoittajille toimitetaan vuosittain heille suunnattu julkaisu.

Lahjoittajille suunnatun talousraportoinnin pääkanavat ovat lahjoittajille suunnattu julkaisu sekä yliopiston hallituksen vuosikertomus ja tilinpäätös. Talousraportointi kattaa keskeiset tiedot lahjoittajien lukumäärästä segmenteittäin, Aalto-yliopiston rahastojen yleisestä kehityksestä, saaduista lahjoituksista lahjoittajasegmenteittäin ja lahjoitustyypeittäin, lahjoitusvarojen hallinnoinnista, sijoitussalkun kehityksestä, lahjoitusvarojen käytöstä sekä yksittäisten rahastojen tilasta.

Lahjoitusrahastojen talousraportoinnissa noudatetaan lainsäädäntöä sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ja yliopistojen taloushallintoa koskevaa säännöstöä.

Liite 1: Aalto-yliopiston lahjoitusrahastojen rakenne

Rahastotyyppi	Keskeiset käyttöehdot	Aalto-yliopiston oman pääoman rivikohdat
Yleinen yliopistorahasto (pysyvä)	Sisältää pääomittavat lahjoitukset yliopiston pitkäaikaiseen strategiseen tukeen, mukaan lukien valtion vastinrahaosuudet.	Peruspääoma, pääomarahasto, sijoitustoiminnan voittovarojen vapaa rahasto
Sidotut, pääomittavat rahastot (pysyvä)	Sisältää lahjoitukset tietyn kohteen tai toiminnan pitkäaikaiseen tukemiseen (esim. koulut, tulevaisuuden osaajat tai yrittäjyys ja innovointi).	Sidotut, pääomittavat rahastot
Sidotut hybridirahastot (5-20 vuotta)	Sisältää lahjoitukset tietyn kohteen tai toiminnan keskipitkän tai pitkän aikavälin tukemiseen (esim. akateemiset virat, tutkimusinfrastruktuurit).	Sidotut hybridirahastot
Sidotut tulouttavat rahastot (1-4 vuotta)	Sisältää lahjoitukset tietyn toiminnan (esim. tutkimuksen kärkihankkeet) tämänhetkisiin tarpeisiin.	Sidotut tulouttavat rahastot